

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XVI. De Terris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

deles, quibus spiritualia ministrantur, justam vitam sustentationem tribuant, juris naturalis, ac divini sint, ipsiusque domini præceptum continent *Matth. 10. v. 10.* dignus est enim operarius cibo suo, quamvis formaliter, & secundum determinationem, ut videlicet sit pars decima proventuum, juris politici, atque Ecclesiastici sit, uti docet *S. Thomas 2. 2. q. 187. a. 1.* & alij Theologi contra Canonistas, & docui *in tit. tra. 6. c. 2.*

Secundò. Decimæ Ecclesijs parochialibus debite sunt à fidelibus, quia ex eorum parte obligatio orta est, & ex parte ministrorum Ecclesiæ actio nata; nam debitor, & creditor correlativa sunt *L. 10. ff. de verborum significatione*, ubi dicitur, creditores omnes esse eos, quibus debetur ex quacunque actione.

CAPITULUM XV.

Ad hæc.

PARAPHRASIS.

Abbas quidam Laico, & hæredibus ejus decimas donavit. Hanc donationem Alexander III. decrevit esse irritam, quia Sanctuarium DEI jure hæreditario possideri non potest, idèoque Laicum illum, nisi decimas Ecclesiæ liberè resignarit, excommunicatione esse alstringendum.

SUMMARIUM.

Jus decimarum in Laicum à Prælati Ecclesiæ Papæ inferioribus transferri non potest.

NOTandum. Jus decimarum à Prælati Ecclesiæ in Laicum transferri non potest. Hæc assertio est manifesta, si loquamur de jure decimarum, quatenus spirituale est, sive in spiritualis officij titulo fundatur: sin autem sermo sit de jure decimarum, seu proventuum præcisè, & quatenus abstractum est à spirituali titulo, ita temporale quid est, videlicet jus accipien-

di decimam fructuum, cujus juris capax est Laicus: qua ipsa ratione olim ante annos amplius 450. Prælati jus decimarum Laicis in feudum dabant; postea verò, cum jus decimarum à spirituali titulo abstractio Prælati esset interdicta, & Pontifici reservata, ex eo tempore Canonica regula est apud *Gl. receptam in c. quamvis 17. hoc tit.* quòd omnis à Prælati juris decimarum alienatio facta in Laicum per donationem, venditionem, permutationem, feudum, emphyteusim, precarium, ipso jure irrita sit, neque Laicus in conscientia securus sit, donec decimas Ecclesiæ restituat, juxta *c. causam 7.* ubi id docui *de præscriptionibus*; interim nihil obstat, quòd minus parochus v. g. ipsam commoditatem fructuum decimarum vendat, vel ad tempus aliquod locet Laico, uti docui *in c. 2. de locato & in disp. de alienatione. thes. 8. & in Morali Theologia lib. 4. tra. 6. c. 6. assert. 5.*

Simile quiddam est, quòd jus monetæ cudendæ, cum inter regalia numeretur, alteri vendi, aliòque modo concedi non possit, ita, ut juris translatio, seu alienatio censetur, quia regalia alienari non possunt; at verò ipsa commoditas, seu lucrum ex moneta cudenda, ad tempus aliquod locari, aut vendi potest, & interdum solet Judæis, ita, ut ipsi nomine, auctoritate, & signo Imperij, Ducis, aut Comitum, cui hæc regale competit, monetæ cudant.

CAPITULUM XVI.

De Terris.

PARAPHRASIS.

Judæi compellendi sunt ad decimas solvendas, ex terris, quas colunt, vel possessiones relinquendas, ne aliquin Ecclesiæ suo jure fraudentur.

SUMMARIUM.

1. *Judæi bona immobilia possunt habere.*
2. *Co-*

Quamvis.

PARAPHRASIS.

Conqueritur Pontifex in hoc Capitulo, non tantum, quod Laici aliqui sibi de rebus Ecclesiasticis disponendi assumant licentiam, dum decimas in alios libere transferunt, sed quod hujus sui erroris occasionem in ipso clero reperiant, dum licet aliqui Ecclesiastici hanc dispositionem taliter de decimis licentiam permittere ad quæ præcavenda statuit Pontifex, ut si quisquam Prælatorum talium Ecclesiasticorum, Laico alicui in sacro concesserit, decimas tales, Ecclesiam, vel oblationes concesserit, à statu suo sacraliter, & non restituatur, donec remedium daverit.

SUMMARIUM.

1. Laici sunt incapaces possidendi juris decimarum, non tantum quatenus spirituale hoc est, sed etiam quatenus temporale est.
2. Nisi speciali Summi Pontificis privilegio, aut legitima infensatione ab Ecclesia illud obtinnerint.
3. Probabilis tamen est, quod nec ultra ve tempus ab inferioribus Episcopis Prælati, post Lateranense Concilium, infensari possint.

Notandum primum, Laicos incapaces esse possidendi juris decimarum, non tantum, quatenus fundatur hoc in iure spirituali, sive obligatione administrandi spiritualia, quæ obligatio in Laicos non cadit, sed quatenus fundatur in solo utili iure percipiendi illas, secluso titulo spirituali, quod ut ex pluribus sacrorum Canonum textibus probatur, & tam ex hoc cap. clarè patet, quàm ex cap. causam quæ 7. de præscriptis ubi mandat Pontifex, causam, quæ inter Archidiaconum, & nobilem Laicum vertebatur.

2. Cogendi sunt ad decimas prædiales solvendas Ecclesia ministris ex prædijs prius decimalibus, quàm ad illos pervenerint.

3. Utrum & quomodo ad personales obligari possint?

1 Notandum primum. Judæi possunt habere possessiones, seu dominia rerum immobilium c. 2. de Indæis, sed Magistratus, seu dignitatem inter Christianos gerere non possunt L. hæc valitura 18. c. de Indæis.

2 Notandum secundum. Judæi cogendi sunt ad decimas prædiales solvendas Ecclesie ministris, ex ijs prædijs, quæ decimis obligata erant, priusquam ad ipsos pervenirent: nam onus hoc adhæret rei; onus autem reale ad quemlibet possessorem transit c. ex litteris 5. de pignoribus.

3 Quæstio est, num ad personales decimas obligari possint Judæi. Negat Gl. hic v. persolvendas. Innoc. & alij Canonistæ, Suarez lib. 1. de decimis c. 16. n. 4. Quia quoad personas suas Ecclesie non sunt subditi, & deest ratio, ac fundamentum, cur partem aliquam lucrorum Ecclesie ministris solvant, cum Sacramenta ipsis non ministrentur; & vera est hæc sententia, quod per se ac directè ad personales decimas non obligentur; attamen indirectè, & per accidens Judæi cogi possunt, & quibusdam in locis solent, ut ratione personalium decimarum, aut oblationum, quas fideles ministris Ecclesie præstarent in domibus, nisi à Judæis inhabitarentur, compensationem aliquam faciant argum. hujus cap. in fine. & c. quanto 18. de usuris in fine, ut sic Ecclesie conserventur indemnes, idque notavit Gl. in c. tua 26. v. prætextu hoc tit. Abb. hic n. 6.

